

Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής
Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας

Πρακτικές προτάσεις

«ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ»

Συγγραφέας

Βασιλική Μάρκου

Σχεδιασμός μαθήματος

Περιεχόμενα

A` Μέρος: Παρουσίαση θεωρίας	3
1 Εισαγωγή	3
2 Ποιες παραμέτρους περιλαμβάνει ένα πλάνο μαθήματος.....	3
3 Ποιες φάσεις περιλαμβάνει ένα σχέδιο μαθήματος	6
B` Μέρος: Παράδειγμα σχεδίου μαθήματος	8
Εισαγωγή	8
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	12
Παράρτημα 1	12
Παράρτημα 2	13
Παράρτημα 3	14
Παράρτημα 4	15
Παράρτημα 5	15
Παράρτημα 6	15
Ενδεικτική βιβλιογραφία	16

Α` Μέρος: Παρουσίαση θεωρίας

1 Εισαγωγή

Στόχος αυτής της ενότητας είναι η παρουσίαση της θεωρίας σχετικά με τον σχεδιασμό του μαθήματος και η πρακτική εφαρμογή σε συγκεκριμένο σχέδιο μαθήματος. Αρχικά, επιχειρείται η υποβοήθηση του διδάσκοντα σε σχέση με τους παράγοντες που πρέπει να λάβει υπόψη του κατά τον σχεδιασμό ενός γλωσσικού μαθήματος, έτσι ώστε να οδηγηθεί σε μία επιτυχημένη διδασκαλία για το κοινό-στόχο και με βάση το σκοπό που επιθυμεί να επιτελέσει. Παρουσιάζονται, στη συνέχεια, οι φάσεις διδασκαλίας που μπορεί να περιλαμβάνει το πλάνο ενός επικοινωνιακού γλωσσικού μαθήματος. Τέλος, εφαρμόζεται η θεωρία στην πράξη, σε ένα πλάνο μαθήματος για τη διδασκαλία της επιχειρηματολογίας και με θεματικά τα συνθήματα και τη ζωγραφική σε τοίχους (γκράφιτι).

2 Ποιες παραμέτρους περιλαμβάνει ένα πλάνο μαθήματος

Τίτλος	Ο γενικός τίτλος του μαθήματος περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες για το μάθημα που πρόκειται να διδάξουμε με βάση το θέμα ή/και τη νέα δομή.	Π.χ. τι τρώμε για πρωινό
Θέμα	Κατά το σχεδιασμό μαθήματος ορίζεται ένα κεντρικό θέμα, χωρίς να αποκλείονται συμπληρωματικά θέματα ή υποκατηγορίες θεμάτων στα διαφορετικά στάδια. Το θέμα θα πρέπει να ενδιαφέρει τους μαθητές.	Π.χ. υγεία και διατροφή
Χρόνος	Η συνολική διάρκεια του μαθήματος αλλά και ο χρόνος που απαιτείται για κάθε φάση ξεχωριστά θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά το σχεδιασμό του μαθήματος. Ο διδάσκων θα πρέπει να υπολογίζει από πριν πόσο χρόνο θα χρειαστούν οι μαθητές ή πόσο χρόνο θα τους διαθέσει για την υλοποίηση μίας δραστηριότητας.	Π.χ. συνολική διάρκεια μαθήματος: 40 λεπτά. Εισαγωγή: 5 λεπτά
Υλικά	Ποια εργαλεία και υλικά είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν για να επιτευχθεί ο στόχος σε κάθε βήμα ξεχωριστά;	Π.χ. Διαδραστικός πίνακας, χαρτόνια και μπογιές, Η/Υ, βιβλίο, τετράδιο, κασέτες.
Στόχοι	Οι στόχοι σχετίζονται με το αναλυτικό πρόγραμμα. Μπορεί να υπάρχει ένας βασικός στόχος σε όλο το μάθημα αλλά και επιμέρους στόχοι , που όμως θα σχετίζονται μεταξύ τους.	Π.χ. παραγωγή γραπτού λόγου

Επίπεδο γλωσσομάθειας	Η γνώση του επιπέδου γλωσσομάθειας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για το σχεδιασμό ενός μαθήματος. Καθορίζει τόσο την εισερχόμενη πληροφορία που δίνεται στους μαθητές, το εξερχόμενο προϊόν που αναμένεται να παραγάγουν όσο και τις διαδικασίες που εξελίσσονται στη διάρκεια του μαθήματος.	A1-Γ2
Δυναμικό και δυναμική της τάξης	Ο αριθμός των μαθητών, η ηλικία τους, το φύλο τους, οι μεταξύ τους σχέσεις, ο τρόπος επικοινωνίας τους (ύπαρξη κοινής μητρικής γλώσσας), η συνύπαρξη μαθητών με διαφορές στο επίπεδο ελληνομάθειας, η ύπαρξη μαθητών με δυσλεξία/ μαθησιακές δυσκολίες αποτελούν παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό του μαθήματος.	Π.χ. Η τάξη έχει συνολικά 16 μαθητές. Για ομαδικές εργασίες μπορούν να σχηματιστούν τέσσερες ομάδες των τεσσάρων ατόμων.
Διάταξη τάξης	Η διάταξη της τάξης, η θέση των θρανίων, ο χώρος που έχει στη διάθεσή του ο εκπαιδευτικός επηρεάζουν το σχεδιασμό του μαθήματος.	Π.χ. Θρανία σε σειρές, σε Π, σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων.
Διδακτικές αρχές	Ποιες βασικές αρχές επιθυμούμε να προαγάγουμε με το συγκεκριμένο μάθημα;	Π.χ. διαπολιτισμική προσέγγιση, Καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος
Κοινωνική μορφή εργασίας	Κάθε στάδιο του μαθήματος υλοποιείται με μία ή περισσότερες μορφές συνεργασίας, που ο σχεδιαστής μαθήματος πρέπει να έχει καθορίσει από πριν με βάση το δυναμικό της τάξης. Συνηθισμένες μορφές κοινωνικές συνεργασίας στην τάξη είναι: <ul style="list-style-type: none"> • η εργασία σε ζευγάρια, • η εργασία σε μικρή ομάδα (3-4 άτομα), • η εργασία σε μεγάλη ομάδα (5-6 άτομα), • η εργασία σε ολομέλεια (συμμετέχει όλη η τάξη), • η μετωπική διδασκαλία (κυριαρχεί ο εκπαιδευτικός). • 	Π.χ. εργασία σε ομάδες για τη συγγραφή ενός κειμένου και στη συνέχεια ολομέλεια για να διαβάσει κάθε ομάδα την εργασία της
Εισερχόμενη πληροφορία	Η κινητήρια δύναμη σε κάθε στάδιο διδασκαλίας είναι η εισερχόμενη πληροφορία που θα δοθεί από το διδάσκοντα. Μπορεί να είναι ένα γραπτό κείμενο, μία εικόνα, ένα ηχητικό αρχείο, που θα αποτελέσει τη βάση για τη διδασκαλία.	Π.χ. μικρές αγγελίες
Αναμενόμενο εξερχόμενο προϊόν	Η διδασκαλία συνολικά ή κάθε βήμα ξεχωριστά γίνεται με σκοπό την απόκτηση κάποιας ικανότητας/ δεξιότητας από τον μαθητή. Ποιο είναι το εξερχόμενο προϊόν (output) που αναμένουμε να παραχθεί κατά	Π.χ. μία ευχετήρια κάρτα για χρόνια πολλά θα πρέπει να έχει

	<p>την ολοκλήρωση μίας φάσης; Αυτή την ερώτηση θα πρέπει να θέσει ο εκπαιδευτικός όταν σχεδιάζει μία διδασκαλία. Αν, για παράδειγμα, δώσει μία εικόνα στους μαθητές για περιγραφή, τι περιμένει να πουν; Με τον τρόπο αυτό θα μπορεί να κατευθύνει αν δυσκολεύονται, να αξιολογήσει το υλικό που παράγουν οι μαθητές, να ελέγξει αν χρειάζεται επιπλέον βοήθεια για την επίτευξη του στόχου, κ.ά.</p>	<p>προσφώνηση (γεια σου Νίκο), την ευχή (χρόνια πολλά, να τα εκατοστήσεις), κλείσιμο (σε φιλώ, Μηνάς, με αγάπη, Αλίκη)</p>
<p>Εργασία για το σπίτι/ για αυτόνομη εξάσκηση</p>	<p>Δίνεται εργασία για αυτόνομη εξάσκηση από το μαθητή σε χρόνο εκτός μαθήματος; Αν ναι, πώς σχετίζεται με τη διδασκαλία; Η εργασία εκτός μαθήματος μπορεί να είναι μεταφορά της διδαχθείσας ύλης σε άλλη μορφή π.χ. αν στο μάθημα διδάχθηκε η κατανόηση κειμένων αγγελιών μπορεί η αυτόνομη εργασία να είναι η συγγραφή μίας σχετικής αγγελίας (κατανόηση-παραγωγή). Ιδανικά η εργασία αυτή αποτελεί το σύνδεσμο ενός μαθήματος με το επόμενο, όσον αφορά τη θεματική, το μορφοσυντακτικό φαινόμενο που εξετάζεται ή και τα δύο.</p>	<p>Π.χ. οι μαθητές γράφουν μία επιστολή</p>
<p>Αξιολόγηση</p>	<p>Η διδασκαλία έχει συγκεκριμένους στόχους και ο σχεδιαστής του μαθήματος πρέπει να παρέχει ένα εργαλείο ελέγχου επίτευξης αυτών των στόχων. Κατάφεραν οι μαθητές να πετύχουν τον επιθυμητό στόχο; Πρόκειται για αξιολόγηση που στοχεύει περισσότερο στην αποτίμηση του σχεδιασμού του μαθήματος και λιγότερο στην αξιολόγηση του μαθητή για τις γνώσεις του στην πορεία του χρόνου.</p>	<p>Π.χ. ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής</p>
<p>Σύνδεση με τα προηγούμενα-επόμενα</p>	<p>Κάθε διδασκαλία έχει τη δική της αυτοτέλεια και αυτονομία. Ωστόσο, υπάρχει σύνδεση της γνώσης που αποκτήθηκε σε προηγούμενα στάδια με αυτήν που επιθυμούμε να διδάξουμε. Για παράδειγμα, για να μιλήσουμε για το <i>τι κάνω κάθε μέρα</i> θα πρέπει να έχουμε μάθει την κλίση του ρήματος σε ενεστώτα, την ώρα, σχετικό λεξιλόγιο κ.ά. Η προαπαιτούμενη γνώση θα πρέπει ιδανικά να έχει διδαχθεί πρόσφατα στους μαθητές, έτσι ώστε να ωφεληθούν από τη διαδικασία χρήσης της με σκοπό την εμπέδωσή της.</p>	<p>Π.χ. προαπαιτούμενη γνώση για την εκμάθηση της ώρας: αριθμοί 0-12 (παραδοσιακό ρολόι) ή 0-60 (ψηφιακό ρολόι).</p>
<p>Διάθεση</p>	<p>Η μάθηση σχετίζεται με τη διάθεση: η δημιουργία ευχάριστου κλίματος ευνοεί τη θετική στάση απέναντι στη γνώση/ στο διδακτικό αντικείμενο. Είναι απαραίτητο οι μαθητές μας να περνούν καλά όσο και να μαθαίνουν.</p>	<p>Π.χ. χρήση γλωσσικών παιχνιδιών και τραγουδιών στη γλώσσα-στόχο.</p>

3 Ποιες φάσεις περιλαμβάνει ένα σχέδιο μαθήματος

Ένα σχέδιο μαθήματος μπορεί να περιλαμβάνει μία αλληλουχία φάσεων για την επίτευξη του επικοινωνιακού στόχου που τέθηκε από τον διδάσκοντα. Η αλληλουχία αυτή κινείται παράλληλα με τις νοητικές διεργασίες που χρειάζεται να ακολουθήσει ο μαθητής για να κατακτήσει τη νέα γνώση. Ανάλογα με τους στόχους του μαθήματος οι φάσεις μπορεί να διαφοροποιούνται, να εναλλάσσονται με διαφορετικό τρόπο, να παραλείπεται κάποια από αυτές και να επαναλαμβάνεται κάποια άλλη. Η παρουσίαση των φάσεων που ακολουθεί στοχεύει στη διευκόλυνση του διδάσκοντα κατά το σχεδιασμό ενός μαθήματος.

Φάση	Περιεχόμενο	Στόχος
Εισαγωγή (αφόρμηση, προπαρασκευή, προετοιμασία, αφετηρία)	Σε αυτή τη φάση δίνεται στους μαθητές μία ιδέα για το θέμα του μαθήματος. Ο διδάσκων μπορεί να αξιοποιήσει οπτικά, ηχητικά και άλλα ερεθίσματα για να αφυπνίσει το ενδιαφέρον των μαθητών και να οδηγήσει στη συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων μαθητών. Επιπλέον δημιουργεί συνθήκες σύνδεσης της νέας ύλης με την προηγούμενη με διάφορους τρόπους (π.χ. καταιγισμός ιδεών) ανάλογα με το θέμα και τη νέα ύλη. Η διάρκεια αυτής της φάσης είναι περιορισμένη (5-7 λεπτά).	Η κινητοποίηση των μαθητών είναι ο βασικός στόχος αυτής της φάσης. Ο διδάσκων «ξυπνάει» το ενδιαφέρον των μαθητών και δημιουργεί κίνητρο για να παρακολουθήσουν τη συνέχειά του.
Παρουσίαση (πληροφόρηση, πρόσκτηση, πρόσληψη)	Σε αυτή τη φάση παρουσιάζεται στους μαθητές η νέα δομή που επιθυμούμε να διδάξουμε. Κατά τη διάρκειά της ο διδάσκων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών και να δημιουργεί τις συνθήκες για την αξιοποίησή τους. Επίσης θα πρέπει να μην ξεχνάει να παρουσιάσει την ύλη με διάφορους τρόπους έτσι ώστε να επιτευχθεί κατανόηση από όλους τους μαθητές ανάλογα με το στυλ μάθησής τους (οπτικός, ακουστικός, ενεργητικός, παθητικός τύπος κ.ά). Η φάση αυτή μπορεί να είναι αρκετά εκτενής και να χωρίζεται σε διάφορα στάδια, ανάλογα με τις απαιτήσεις της νέας ύλης.	Γνωριμία με τη νέα δομή/ύλη.
Ερμηνεία	Σε αυτή τη φάση ο διδάσκων και οι μαθητές	Επεξήγηση νέου

	<p>ασχολούνται με το νέο λεξιλόγιο του κειμένου/ της νέας ύλης που παρουσιάστηκε στην προηγούμενη φάση. Με διάφορους τρόπους, ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών και με τις απαιτήσεις του λεξιλογίου, δίνεται στους μαθητές η ερμηνεία των άγνωστων λέξεων ή καλύτερα οδηγούνται οι μαθητές στην ανακάλυψή της. Αποφεύγεται - εάν είναι δυνατόν- η μετάφραση των λέξεων και χρησιμοποιούνται εικόνες, σκίτσα, μίμηση, ήχοι, αναζήτηση σε λεξικά συνωνύμων και σώματα κειμένων και άλλοι τρόποι ερμηνείας του νέου λεξιλογίου. Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και τις επικοινωνίας μπορούν να διευκολύνουν την εργασία του διδάσκοντα σε αυτή τη φάση. Η φάση αυτή είναι προαιρετική και μπορεί να παραλειφθεί. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου είτε δεν απαιτείται ερμηνεία του νέου λεξιλογίου, είτε ο διδάσκων έχει καταφέρει μέσα από τις προηγούμενες φάσεις να εξηγήσει το νέο λεξιλόγιο. Τέλος, στην επικοινωνιακή διδακτική η διδασκαλία του λεξιλογίου δεν είναι αυτοσκοπός και οι μαθητές μαθαίνουν να κατανοούν την επικοινωνιακή κατάσταση ακόμα και με την ύπαρξη άγνωστων λέξεων.</p>	<p>λεξιλογίου για διευκόλυνση της κατανόησης από τους μαθητές..</p>
<p>Εξάσκηση (επεξεργασία, εμβάθυνση)</p>	<p>Σε αυτή τη φάση δίνεται στους μαθητές η δυνατότητα να εξασκηθούν στη νέα ύλη/δομή. Μία ποικιλία ασκήσεων (μέσα ή έξω από το βιβλίο) βοηθά τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν τη νέα γνώση, να ελέγξουν την κατανόηση, να πάρουν στα χέρια τους τη νέα γνώση και να την εφαρμόσουν σε ελεγχόμενες –ακόμα- συνθήκες, πριν την ελεύθερη χρήση της στην επόμενη φάση. Η εξάσκηση είναι καλό να μην γίνεται μόνο σε μία δεξιότητα αλλά να επεκτείνεται και στις τέσσερις δεξιότητες, αν αυτό είναι εφικτό. Επιπλέον, σε αυτή τη φάση θα πρέπει να δημιουργούνται συνθήκες συνεργασίας των μαθητών με διάφορους τρόπους (ανά δύο, σε μικρές ομάδες ή όποια άλλη εναλλακτική μορφή κρίνεται καταλληλότερη από τη μετωπική διδασκαλία). Η διάρκεια αυτής της φάσης μπορεί να είναι εκτενής και να χωρίζεται σε περισσότερα από ένα στάδια.</p>	<p>Σκοπός αυτής της φάσης είναι η πολύτροπη επεξεργασία της νέας ύλης/ δομής έτσι ώστε σταδιακά να οδηγηθούν οι μαθητές στην εμπέδωσή της.</p>
<p>Εφαρμογή</p>	<p>Σε αυτή τη φάση οι μαθητές χρησιμοποιούν</p>	<p>Εμπέδωση της νέας</p>

<p>(έκφραση, μεταφορά)</p>	<p>αυτόνομα τη νέα ύλη που διδάχθηκαν. Θα πρέπει να δημιουργούνται συνθήκες, ώστε η νέα γνώση να εφαρμόζεται ελεύθερα (με όσο γίνεται λιγότερη καθοδήγηση) από τους μαθητές σε ένα νέο επικοινωνιακό συγκείμενο (γι' αυτό η φάση αυτή αποκαλείται και <i>μεταφορά</i>). Δίνεται στους μαθητές μία όσο το δυνατόν ρεαλιστική αφορμή, ώστε να επικοινωνήσουν χρησιμοποιώντας τη νέα γνώση. Η ρεαλιστική αφορμή θα πρέπει να είναι κατάλληλη για το επίπεδο, την ηλικία και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Επιπλέον, για την υλοποίηση του επικοινωνιακού στόχου θα πρέπει να παρέχονται στους μαθητές οι κατάλληλες υποδομές και τα απαραίτητα μέσα (υπολογιστές, χαρτόνια, χρώματα, πληροφοριακά έντυπα κ.ά).</p> <p>Η διάρκεια αυτής της φάσης μπορεί να είναι σχετικά μεγάλη (10-15 λεπτά) ανάλογα με το χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση του επικοινωνιακού στόχου. Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν από την αρχή πόσο χρόνο έχουν στη διάθεσή τους.</p>	<p>γνώσης μέσω της επικοινωνιακής χρήσης της.</p> <p>Ο διδάσκων μπορεί σε αυτή τη φάση να ελέγξει την επίτευξη του επικοινωνιακού στόχου του μαθήματός του.</p>
<p>Κλείσιμο</p>	<p>Ολοκληρώνεται το μάθημα και γίνεται μία μικρή ανακεφαλαίωση. Ο διδάσκων κάνει μία μικρή ανασκόπηση ή προκαλεί τους μαθητές με ερωτήσεις να αναγνωρίσουν το περιεχόμενο του μαθήματος. Ταυτόχρονα παίρνει ανατροφοδότηση από τους μαθητές, ρωτώντας για τις εντυπώσεις τους από το μάθημα.</p> <p>Αν κρίνεται απαραίτητο, μπορεί σε αυτή τη φάση να δοθεί εργασία για το σπίτι, η οποία είναι καλό να συνδέει τα δύο μαθήματα μεταξύ τους.</p> <p>Τα τελευταία λεπτά του μαθήματος αφιερώνονται στη δημιουργία ενός ευχάριστου κλίματος στην τάξη: μουσική, ένα απλό παιχνίδι κ.ά. βοηθούν τους μαθητές να μείνουν με μία καλή τελευταία εντύπωση και -ιδανικά- να περιμένουν με ανυπομονησία το επόμενο μάθημα.</p>	<p>Ο στόχος αυτής της φάσης είναι να αποκομίσουν οι μαθητές τη γενική εικόνα της διδασκαλίας, να χαλαρώσουν και κυρίως να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες για την επιτυχία και του επόμενου μαθήματος.</p>

Β` Μέρος: Παράδειγμα σχεδίου μαθήματος

Εισαγωγή

Επιθυμούμε να διδάξουμε **την επιχειρηματολογία** σε έφηβους μαθητές (ηλικίας 14-15 ετών) επιπέδου B2, που μαθαίνουν την ελληνική ως ξένη γλώσσα, με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα ελληνομάθειας. Η επιλογή ενός θέματος που ενδιαφέρει το κοινό στόχος είναι προϋπόθεση για την επιτυχία του μαθήματος. Έτσι επιλέγουμε ως θέμα **τα γκράφιτι**.

Τίτλος:		Διδασκαλία της επιχειρηματολογίας με αφορμή ...ένα γκράφιτι						
Θέμα:		Η ζωγραφική και η καλλιτεχνική αναγραφή συνθημάτων σε τοίχους ή, αλλιώς, τα γκράφιτι						
Στόχος του μαθήματος:		Διδασκαλία της επιχειρηματολογίας: οι μαθητές μαθαίνουν να συλλέγουν επιχειρήματα υπέρ ή κατά μίας άποψης, να εκφράζουν τη γνώμη τους, χρησιμοποιώντας αιτιολόγηση κι επιχειρήματα, να κατανοούν τα επιχειρήματα των άλλων και να συμμετέχουν σε μία συζήτηση στη οποία θα εκφράζουν την άποψή τους.						
Κοινό-στόχος:		Μαθητές της ελληνικής ως ξένης γλώσσας ηλικίας 14-15 ετών						
Επίπεδο γλωσσομάθειας		B2						
Συνολικός χρόνος:		40 λεπτά						
Φάση	Στόχος	Περιγραφή	Ρόλος εκπαιδευτικού	Αναμενόμενο εξερχόμενο	Μέσα	Σχόλια	Κοινωνικής μορφή εργασίας	Χρόνος
Εισαγωγή	Κινητοποίηση μαθητών-κέντρισμα ενδιαφέροντος	Χαιρετισμός. Ξεκίνημα μαθήματος με προβολή των εικόνων. Ο διδάσκων προβάλλει τις εικόνες στο προβολικό σύστημα και θέτει ερωτήσεις.	Ερωτήσεις: Τι βλέπετε; Πώς ονομάζεται αυτή η ζωγραφική;	Απλές περιγραφές (π.χ. ,μία γυναίκα, ένα πουλί) και αναφορά της λέξης γκράφιτι.	Εικόνες σε προβολικό σύστημα	Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει σύνδεση με τη ζωή των μαθητών (έχετε δει γκράφιτι στη γειτονιά σας;)	Σε ολομέλεια	5'
Παρουσίαση	Κατανόηση προφορικού λόγου-πρώτη παρουσίαση η επιχειρηματολογίας.	Ο διδάσκων βάζει το ηχητικό υλικό να παίξει και μοιράζει στους μαθητές την άσκηση. Οι μαθητές την πρώτη φορά ακούν χωρίς να γράφουν. Τη δεύτερη φορά συμπληρώνουν την άσκηση (πίνακας για συμπλήρωση). Αν κρίνεται απαραίτητο οι μαθητές ακούν και τρίτη φορά το κείμενο.	Δίνει οδηγίες/Εξηγήσεις. Βάζει το ηχητικό αρχείο να ακουστεί. Αποκαλύπτει τις λύσεις της άσκησης.	Συμπλήρωση πίνακα (υπέρ-κατά)	Κασετόφωνο/ψηφιακός δίσκος. Προβολικό σύστημα για επίλυση άσκησης.	Κατά την επίλυση της άσκησης αποκαλύπτουμε μία-μία τις απαντήσεις για εστίαση της προσοχής όλων των μαθητών στο ίδιο σημείο.	Σε ολομέλεια -ατομικά η άσκηση	10'
Ερμηνεία	Δεν κρίνεται σκόπιμο να υπάρξει ξεχωριστή φάση για την ερμηνεία του λεξιλογίου. Πιθανές ερωτήσεις των μαθητών μπορούν να απαντώνται από το διδάσκοντα σε όλες τις φάσεις του μαθήματος.							
Εξάσκηση	Κατανόηση γραπτού λόγου-εντοπισμός επιχειρημάτων	Δίνεται στους μαθητές το κείμενο απομαγνητοφώνησης με την οδηγία. Θα πρέπει να εντοπίσουν και να υπογραμμίσουν με διαφορετικά χρώματα τα επιχειρήματα των	Ποια επιχειρήματα χρησιμοποιεί κάθε ομιλητής; Υπογραμμίστε με ροζ τα υπέρ, με	Κείμενο με υπογραμμίσεις. Για την επίλυση: Πίνακας με επιχειρήματα (λέξεις-	Χαρτί-Υπογραμμιστικοί μαρκαδόροι δύο διαφορετικών χρωμάτων.	Η εργασία αυτή γίνεται σε ζευγάρια, έτσι ώστε να υπάρχει ποικιλία στις μορφές συνεργασίας. Η εργασία σε ομάδα δίνει κίνητρο στους	Σε ζευγάρια (άσκηση) Σε ολομέλεια (έλεγχος)	10'

		ομιλητών. Αφού εργαστούν οι μαθητές σε ομάδες ανά δύο για περίπου 5 λεπτά γίνεται σε ολομέλεια η επίλυση της άσκησης.	κίτρινο τα κατά. Ποια επιχειρήματα εντοπίσατε; Ποια άλλα υπάρχουν και δεν αναφέρονται από τους ομιλητές;	κλειδιά)	Για την επίλυση της άσκησης; διαδραστικός πίνακας.	μαθητές να εργαστούν. Τα επιχειρήματα κατά την επίλυση της άσκησης παρουσιάζονται σε διαδραστικό πίνακα (ή κανονικό πίνακα ή φωτοτυπίες) για να μπορεί στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός να μοιράσει στους μαθητές το υλικό που συγκεντρώθηκε (για εργασία στο σπίτι). Ο δάσκαλος πρέπει να έχει ετοιμάσει κάποια επιπλέον επιχειρήματα για να οδηγήσει τους μαθητές σε αυτά.		
Εφαρμογή Μεταφορά	Παραγωγή Προφορικό ύ λόγου- Παιχνίδι ρόλων	Κάθε μαθητής παίρνει έναν ρόλο και δίνεται το πλαίσιο της συζήτησης: «Συμμετέχετε στη συνέλευση γειτονιάς της πλατείας Κρήτης. Στην πλατεία υπάρχει ένας άδειος τοίχος και κάποιος θέλουν να ζωγραφίσουν ένα γκράφιτι. Συζητήστε το θέμα και πάρτε μία απόφαση. Προσέξτε: η άποψη που θα υποστηρίζετε θα πρέπει να σχετίζεται με την ιδιότητα- τον ρόλο- που έχετε.»	Μοιράζει ρόλους στις ομάδες. Ελέγχει αν όλες οι ομάδες έχουν κατανοήσει τη δραστηριότητα. Βοηθάει την εξέλιξη της συζήτησης υπενθυμίζοντας την ύπαρξη του πίνακα επιχειρημάτων που καταρτίστηκε προηγουμένως.	Προφορικός λόγος με συμμετοχή από όλους τους μαθητές. Χρήση επιχειρημάτων ολογίας υπέρ και κατά. Μια κοινή απόφαση στο τέλος της συζήτησης.	Κάρτες με ρόλους. Χαρτί με το θέμα της συζήτησης.	Είναι καλό να γνωρίζουν οι μαθητές από πριν πόση ώρα έχουν στη διάθεσή τους να συζητήσουν και να πάρουν μία απόφαση. Σε περίπτωση που υπάρχουν τα τεχνικά μέσα μπορούν οι μαθητές να ηχογραφούν τη συζήτησή τους έτσι ώστε να υπάρχει έλεγχος από τον διδάσκοντα στη συνέχεια. Οι ρόλοι βοηθούν τους μαθητές να βγουν έξω από τον εαυτό τους, να σκεφτούν πέρα από τη δική τους άποψη και να αναζητήσουν επιχειρήματα που θα χρησιμοποιούσε ο ρόλος τους. Επίσης βοηθούν τους μαθητές που ντρέπονται να εκφραστούν προσωπικά, να μιλήσουν ως κάποιος άλλος.	Σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων	10'
Κλείσιμο	Αποφόρτιση, παρουσίαση αποτελεσμάτων	Κάθε ομάδα ανακοινώνει την απόφαση που πήρε. Γίνεται μία μικρή	Ο διδάσκων ρωτάει κάθε ομάδα για την	Προφορική επικοινωνία στη γλώσσα	Χαρτί με εργασία για το σπίτι.	Τα γκράφιτι σχετίζονται με τη μουσική χιχροτ,	Σε ολομέλεια	5'

	<p>ων, Ανατροφοδότηση, αποχαιρετισμός</p>	<p>συζήτηση για το σύνολο του μαθήματος (πώς φάνηκε στους μαθητές). Δίνεται πιθανή εργασία για το σπίτι. Αποχαιρετισμός.</p>	<p>απόφαση που πήρε. Ρωτάει επίσης πώς τους φάνηκε η διαδικασία. Δίνει εργασία για το σπίτι (πιθανή εργασία: μεταφορά σε γραπτό λόγο «Στο σχολείο σας υπάρχει ένας άσχημος κενός τοίχος. Γράψτε ένα γράμμα στο διευθυντή του σχολείου, όπου θα εξηγήτε για ποιους λόγους θα ήταν καλό να ζωγραφιστεί ένα γκράφιτι.»)</p>	<p>στόχο.</p>	<p>που είναι αγαπητή σε πολλούς νέους. Θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός να κλείσει το μάθημα με ένα ελληνικό τραγούδι χιπχοπ(υπάρχουν πολλά στο διαδίκτυο με στίχους και εικόνα, π.χ. τραγούδια των active member). Ο διδάσκων μπορεί να συνεχίσει στο επόμενο μάθημα με το ίδιο θέμα, αν άρεσε στους μαθητές, διδάσκοντας κάτι διαφορετικό, π.χ. την περιγραφή. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης ως αφόρμηση του επόμενου μαθήματος.</p>		
--	---	--	---	---------------	---	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1

Εισαγωγή- Εικόνες

Παράρτημα 2

Σενάριο – Graffiti (Τα άτομα που μιλάνε είναι πάνω από 2 άντρες και 2 γυναίκες. Οι ηθοποιοί θα πρέπει να αλλάζουν τις φωνές τους)

[Ηχος από θορύβους έξω στον δρόμο που σβήνουν, όταν αρχίζει να μιλάει ο αφηγητής, αλλά διατηρούνται κατά τη διάρκεια του γκάλοπ]

[Αφηγητής] Στην πόλη σας υπάρχει ένα καινούριο γκράφιτι. Ένας δημοσιογράφος ρωτάει τους περαστικούς τη γνώμη τους γι' αυτό.

[Άνδρας ή γυναίκα μεγάλης ηλικίας] Καλά, δεν ντρέπονται; Τι χάλια είναι αυτά εδώ; Έρχονται τα παλιόπαιδα το βράδυ και βρωμίζουν τη γειτονιά μας; Να καλέσουμε τον δήμο να καθαρίσει τον τοίχο σήμερα κιόλας!

[Νεαρός ή νεαρή] Διαφωνώ κάθετα! Η γειτονιά μας χρειαζόταν λίγο χρώμα για να ομορφύνει! Μπράβο στα παιδιά που το έφτιαξαν!

[Ενθουσιώδης άνδρας ή γυναίκα] Είναι τέλειο! Μου αρέσει ιδιαίτερα το σχέδιο, τα μάτια της κοπέλας μοιάζουν αληθινά.

[Διστακτικός άνδρας] Η ζωγραφική μου αρέσει... η τέχνη γενικά... αλλά αυτό... δεν είναι τέχνη... Κατά τη γνώμη μου ...προσβάλει την αισθητική μας.

[Άνδρας] Συμφωνώ με τον κύριο. Η τέχνη είναι για τα μουσεία, όχι για να λερώνει τα σπίτια του κοσμάκη. Αυτό πιστεύω εγώ. Να πάνε στο σπίτι τους να ζωγραφίσουν, όχι στις ξένες περιουσίες.

[Νεαρή] Κάθε μέρα περνάω από εδώ και ομολογώ ότι είχα βαρεθεί τις τόσες άσχημες γκρίζες πολυκατοικίες. Τώρα σηκώνω το κεφάλι και χαζεύω το γκράφιτι. Καμιά φορά σταματάω κιόλας, κάθομαι στο παγκάκι! Νομίζω πως έκανε εξαιρετική δουλειά όποιος το έφτιαξε!

[Νεαρός ή νεαρή] Έχω την εντύπωση ότι οι «καλλιτέχνες» δεν πήραν άδεια, πριν ζωγραφίσουν αυτόν τον τοίχο. Όμως, θα έπρεπε να έχουν την έγκριση του ιδιοκτήτη, πριν το κάνουν. Ξέρετε είμαι υπέρ της τέχνης, αλλά κατά της ανομίας.

[Γυναίκα] Να σας πω... Εμένα προσωπικά η τέχνη δεν με εκφράζει. Οτιδήποτε, όμως, αλλάζει την καθημερινότητά μας, μας κάνει να σκεφτούμε λίγο διαφορετικά, αυτό με βρίσκει σύμφωνη.

[Οι ήχοι από τους θορύβους του δρόμου δυναμώνουν σιγά-σιγά]

Παράρτημα 3

Τι γνώμη έχουν οι παρακάτω άνθρωποι για τα γκράφτι; Βάλτε ✓ στο υπέρ ή στο κατά, σύμφωνα με αυτά που ακούς.

Πρόσωπο	Υπέρ 	Κατά
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Λύση

Πρόσωπο	Υπέρ 	Κατά
1		✓
2	✓	
3	✓	
4		✓
5		✓
6	✓	
7		✓
8	✓	

Παράρτημα 4

Εντοπίστε τα επιχειρήματα των ομιλητών και υπογραμμίστε με κόκκινο τα υπέρ και με κίτρινο τα κατά.

1. Καλά, δεν ντρέπονται; Τι χάλια είναι αυτά εδώ; Έρχονται τα παλιόπαιδα το βράδυ και βρωμίζουν τη γειτονιά μας; Να καλέσουμε τον δήμο να καθαρίσει τον τοίχο, σήμερα κιάλας!
2. Διαφωνώ κάθετα! Η γειτονιά μας χρειαζόταν λίγο χρώμα για να ομορφύνει! Μπράβο στα παιδιά που το έφτιαξαν!
3. Είναι τέλειο! Μου αρέσει ιδιαίτερα το σχέδιο, τα μάτια της κοπέλας μοιάζουν αληθινά.
4. Η ζωγραφική μου αρέσει... η τέχνη γενικά... αλλά αυτό... δεν είναι τέχνη... Κατά τη γνώμη μου ...προσβάλλει την αισθητική μας.
5. Συμφωνώ με το κύριο. Η τέχνη είναι για τα μουσεία, όχι για να λερώνει τα σπίτια του κοσμάκη. Αυτό πιστεύω εγώ. Να πάνε στο σπίτι τους να ζωγραφίσουνε, όχι στις ξένες περιουσίες.
6. Κάθε μέρα περνάω από εδώ και ομολογώ ότι είχα βαρεθεί τις τόσες άσχημες γκρίζες πολυκατοικίες. Τώρα σηκώνω το κεφάλι και χαζεύω το γκράφιτι. Καμιά φορά σταματάω κιάλας, κάθομαι στο παγκάκι! Νομίζω πως έκανε εξαιρετική δουλειά όποιος το έφτιαξε!
7. Έχω την εντύπωση ότι οι «καλλιτέχνες» δεν πήραν άδεια πριν ζωγραφίσουν αυτό το τοίχο. Όμως θα έπρεπε να έχουν τη έγκριση του ιδιοκτήτη πριν το κάνουν. Ξέρετε είμαι υπέρ της τέχνης, αλλά κατά της ανομίας.
8. Να σας πω... Εμένα προσωπικά η τέχνη δεν με εκφράζει. Όμως στιδήποτε αλλάζει την καθημερινότητά μας, μάς κάνει να σκεφτούμε λίγο διαφορετικά, αυτό με βρίσκει σύμφωνη.

Παράρτημα 5

Γκράφιτι	
Υπέρ 	Κατά
Όμορφα σχέδια	Λερώνουν τα σπίτια/ τους φρεσκοβαμμένους τοίχους
Αλλάζουν την καθημερινότητα	Γίνονται χωρίς άδεια
Οι νέοι εκφράζονται ελεύθερα	Δεν είναι τέχνη
...	...

Παράρτημα 6

Ρόλοι

Χάρης Περδίκης
Καφέ-ουζερί

Στην πλατεία Κρήτης
Ανοιχτά: 10:00-23:00

Νίκος Αγγέλου
Τατουάζ
Πλατεία Κρήτης 22
Τηλ. 456655

Άννα Κομνηνού
Κέντρο Ξένων Γλωσσών

Πλατεία Κρήτης 12, 1^{ος} όροφος
Τηλέφωνο: 6787786
e-mail: ann@gr.com

Φωτεινή Λαϊμού
Παιδίατρος

Πλατεία Κρήτης 2
Τηλέφωνο: 332889

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Celce-Murcia, M. (εκδ.) (2001). *Teaching English as a Second or Foreign Language*, 3η έκδοση, Boston: Heinle & Heinle.

Richards, R. & Renandya, W. (εκδ.) (2002). *Methodology in Language Teaching: An Anthology of Current Practice*. Cambridge: Cambridge University

Storch, G.: *Deutsch als Fremdsprache - Eine Didaktik*. München: Fink Verlag, 2001. Σελ. 55 - 73

Χατζηδήμου, Δ. (2007). *Εισαγωγή στη Θεματική της Διδακτικής: Συμβολή στη θεωρία και στην πράξη της διδασκαλίας*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.